

۱۵۳۶۶

بررسی مشکلات جسمی و روانی بیماران بعد از عمل جراحی
پیوند کلیه در بیمارستانهای وابسته به وزارت بهداشت،
درمان و آموزش پزشکی تهران

۱۵۳۶۶

زاله محمدعلیها

پایان نامه جهت اخذ درجهء کارشناسی ارشد پرستاری (داخلی و جراحی)

استاد راهنما : سرکار خانم مهوش صلصالی

اساتید مشاور :

سرکار خانم زهره پارسایکتا و جناب آقای ناصر بحرانی

دانشکده پرستاری و مامایی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

آبان ۱۳۷۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسمه تعالی

بدینوسیله گواهی میشود که پایان نامه کارشناسی ارشد
خانم ژاله محمدعلیها تحت عنوان بررسی مشکلات جسمی و روانی بیماران -
بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بیمارستانهای وابسته به وزارت بهداشت
و درمان و آموزش پزشکی تهران در تاریخ ۷۰/۸/۴ تحت نظارت این دانشکده
به پایان رسیده است .

امضاء استاد راهنما: مهوش صلحالی

امضاء استاد مشاور: زهره پارسا یکتا (م.د.ر.ر)

اکرم حبیبی نژاد

دانشگاه علوم پزشکی تهران
ریاست دانشکده پزشکی
دانشکده پزشکی
تهران

پرستاری و ماماژی
موسسه تخصصی پزشکی تهران

تقدیم به :

پدر و مادر مهربان و عزیزم به پاس زحمات و محبت‌هایشان که
موفقیت‌های خود را در امر تحصیل و کار را موهون تلاش، تشویق
و راهنمایی‌های آنان میدانم .

تقديم به برادران عزيزم :
مهرداد ، مهرا ن و مازينار .

"بنام خالق هستی"

سیاس:

سیاس بی حد و مرز آفریدگاری را که زیور خرد را بر تن آدمی ارزانی داشت تا حصول بهره شریف آدمیت را سهل یابد. دانش آموزی و تجربه - اندوزی را بر نیروی تخیل و تفعل استوار نمود تا دریافته‌ها را مبنای نیک زیستن دارد و چون آموخت دیگران را نیکی بخشد و خیر روادارد.

این همه را در وجود گرانقدر عزیزانی یافتیم که یاوران صدیقی در امر آماده سازی پژوهش حاضر بودند، اینک پژوهشگر برخوردارم میدانم، مراتب سپاس و تشکر بیکران خود را از استاد راهنما، سرکار خانم مهوش صلصالی با دقت و صرف وقت فراوان و بسیار دلسوزانه راهنمایی و هدایت اینجانب را در طی مراحل پژوهش بعهده داشتند.

و نیز مراتب سپاس خود را به حضور سرکار خانم زهره پارسا یکتا، استاد مشاور، که مشاوره این پایان نامه را برعهده داشتند و با نظرات اصلاحی با دقت خود و ارائه پیشنهادات بجا و مفید سهم مؤثری در نگارش این پایان نامه داشته‌اند، ابراز میدارد.

پژوهشگر همچنین از زحمات آقای ناصر بحرانی، استاد محترم آمار، که همواره با بردباری و صرف وقت در تنظیم فصل آمار این پایان نامه پژوهشگر را یاری کرده‌اند، قدردانی مینماید.

پژوهشگر مراتب امتنان و تشکر بی‌شائبه خود را به حضور سرکار خانم رسولی، معاونت محترم دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران و سرکار خانم فطوره‌چی، مسئول محترم آموزش کارشناسی ارشد پرستاری و مسئولین محترم کتابخانه دانشکده پرستاری و مامائی تهران و ایران که در امر پژوهش از همکاری لازم دریغ نورزیدند، ابراز میدارد.

چکیده پژوهش :

این پژوهش یک مطالعه توصیفی است که بمنظور بررسی مشکلات جسمی و روانی بیماران بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بیمارستان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران صورت گرفته است. هدف کلی این بررسی تعیین مشکلات جسمی و روانی بیماران بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بیمارستان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران می‌باشد و اهداف جزئی آن به ترتیب عبارتست از:

- تعیین مشکلات جسمی زودرس بیماران بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بیمارستان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران،

- تعیین مشکلات جسمی دیررس بیماران بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بیمارستان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران،

- تعیین مشکلات روانی زودرس بیماران بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بیمارستان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران،

- تعیین مشکلات روانی دیررس بیماران بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بیمارستان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران،

این پژوهش روی ۱۰۰ بیمار بستری در بخش‌های پیوند کلیه در چهار بیمارستان وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران انجام شده است. کلیه بیماران مذکور تحت عمل جراحی پیوند کلیه قرار گرفته بودند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه به منظور بررسی مشکلات روانی و لیست کنترل جهت تعیین مشکلات جسمی بیماران بعد از عمل جراحی پیوند کلیه بود.

داده‌ها با استفاده از روشهای آماری کای اسکوئر، ضریب همبستگی چوپروف، ضریب همبستگی پیرسون و آزمون Z تجزیه و تحلیل گردید. یافته‌ها و نتایج پژوهش در ۷۳ جدول بصورت توزیع فراوانی مطلق و نسبی نشان داده شد.

نتایج این پژوهش در رابطه با هدف اول و دوم نشان می‌دهد که بیماران تحت بررسی از تعداد کم مشکلات جسمی بعد از عمل جراحی پیوند کلیه برخوردارند و پس از گذشتن از این مشکلات در مراحل زودرس و - دیررس بعد از پیوند به خود اکتفا می‌کنند.

در مورد هدف سوم و چهارم پژوهش مشخص شد که بیشترین درصد بیماران تحت بررسی مشکلات روانی زودرس بصورت افسردگی، نگرانی از پس‌زدگی پیوند، دیدن مناسب نسبت به عضو پیوندی داشتند در حالی که احساس ناراحتی نسبت به تغییر در ظاهر بدنی بدنبال عوارض جانبی داروهای مهارکننده سیستم ایمنی، بیشترین درصد مشکلات روانی دیررس را دارا بودند. نتایج این پژوهش در رابطه با هدف کلی نشان داد که رابطه‌ای بین تعداد مشکلات جسمی و روانی بیماران بعد از عمل جراحی پیوند کلیه وجود دارد، بطوریکه هرچه تعداد مشکلات جسمی بیشتر باشد بر شدت مشکلات روانی افزوده خواهد شد. همچنین یافته‌ها بیانگر این مسئله است که میزان مشکلات جسمی و روانی آنان را رابطه‌ای با سطح تحصیلات، مدت زمان بعد از پیوند و نوع دهنده داشته، بطوریکه بیماران با تحصیلات پائین و آثانی که عضو پیوندی را از دهنده غیرفاصله دریافت کرده بودند و کمتر از ۴۵ روز از پیوندش - می‌گذشته از بیشترین میزان مشکلات جسمی و روانی بعد از پیوند برخوردار بودند. اما بطور خلاصه میتوان گفت یافته‌های پژوهش نمایانگر این است که اکثریت بیماران تحت بررسی دارای کمترین میزان مشکلات جسمی و روانی بعد از عمل جراحی پیوند کلیه بودند.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
الف	سیاس
ب	چکیده پژوهش
پ	فهرست مطالب
ت	فهرست جداول
۱-۱۶	فصل یک - معرفی پژوهش :
	- زمینه پژوهش
	- بیان مسئله پژوهش
	- هدف پژوهش
	- سئوالهای پژوهش
	- تعریف واژه‌ها
	- پیش فرض
	- محدودیت پژوهش
	- اهمیت پژوهش
۱۷-۱۱۰	فصل دو - دانستنیهای موجود در مورد عنوان پژوهش :
	- چهارچوب پنداشتی
	- مروری بر مطالعات انجام شده
	فصل سه - روش پژوهش :
	- نوع پژوهش
	- جامعه پژوهش
	- محیط پژوهش
	- روش گردآوری داده‌ها
	- تجزیه و تحلیل داده‌ها

- ملاحظات اخلاقی

فصل چهار - یافته‌های پژوهش : ۱۲۱-۲۰۸

- جدول‌ها

- آزمون‌های آماری

فصل پنج - نتایج پژوهش : ۲۰۹-۲۶۴

- بحث و بررسی یافته‌ها

- خلاصه یافته‌ها

- تجزیه و تحلیل یافته‌ها

- نتیجه‌گیری نهایی

- موارد استفاده در پرستاری

- پیشنهادات برای پژوهش‌های بعدی

- فهرست منابع مورد استفاده و مطالعه در پژوهش ۲۶۵-۲۷۵

- چکیده پژوهش به زبان انگلیسی ۲۷۶-۲۷۸

- پیوست پرسشنامه پژوهش

فهرست جداول

- جدول شماره (۱): توزیع فراوانی مطلق بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارانستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر حسب سن (سال ۱۳۶۹).
- جدول شماره (۲): توزیع فراوانی مطلق بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارانستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران بر حسب جنس (سال ۱۳۶۹).
- جدول شماره (۳): توزیع فراوانی مطلق بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارانستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر حسب سطح تحصیلات (سال ۱۳۶۹).
- جدول شماره (۴): توزیع فراوانی مطلق بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارانستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران بر حسب وضعیت تاهل (سال ۱۳۶۹).
- جدول شماره (۵): توزیع فراوانی مطلق بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارانستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران بر حسب شغل (سال ۱۳۶۹).
- جدول شماره (۶): توزیع فراوانی مطلق بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارانستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران

بر حسب مدت زمان بعد از پیوند (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۷): توزیع فراوانی مطلق بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخش‌های پیوند بیمارستان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران بر حسب نوع دهنده (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۸): توزیع فراوانی مطلق بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخش‌های پیوند بیمارستان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران بر حسب تعداد دفعات انجام پیوند کلیه (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۹): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخش‌های پیوند بیمارستان‌های^ی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با میزان شدت مشکلات جسمی و روانی (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۱۰): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخش‌های پیوند بیمارستان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با مشکلات جسمی بعد از عمل جراحی پیوند کلیه (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۱۱): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخش‌های پیوند بیمارستان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با مشکل جسمی و مدت زمان بعد از

پیوند (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۱۲): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با تعداد مشکل جسمی و سن (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۱۳): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با تعداد مشکل جسمی و جنس (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۱۴): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با تعداد مشکل جسمی و سطح تحصیلات (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۱۵): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با تعداد مشکل جسمی و وضعیت تاهل (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۱۶): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با تعداد مشکل جسمی و شغل (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۱۷): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران

در ارتباط با تعداد مشکل جسمی و مدت زمان بعد از پیوند
(سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۱۸): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از
عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی
وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
تهران در ارتباط با تعداد مشکل جسمی و نوع دهنده
(سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۱۹): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از
عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی
وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران
در ارتباط با سطح افسردگی و سن (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۲۰): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از
عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی
وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران
در ارتباط با سطح افسردگی و جنس (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۲۱): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از
عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی
وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
تهران در ارتباط با سطح افسردگی و سطح تحصیلات
(سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۲۲): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از
عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیماران نهایی
وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران
در ارتباط با سطح افسردگی و وضعیت تاهل (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۲۳): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با سطح افسردگی و شغل (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۲۴): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با سطح افسردگی و مدت زمان بعد از پیوند (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۲۵): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با سطح افسردگی و نوع دهنده (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۲۶): توزیع فراوانی مطلق بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران بر حسب نگرانی از پس زدگی (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۲۷): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در ارتباط با نگرانی از پس زدگی و سن (سال ۱۳۶۹).

جدول شماره (۲۸): توزیع فراوانی مطلق و نسبی بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی پیوند کلیه در بخشهای پیوند بیمارستانهای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران